

I. úroveň : BIOS

1. Mikroprocesory 8086/88/286

1.1.	Popis funkce a schéma mikroprocesorů 8086/88	2
1.1.1.	Zjednodušené blokové schéma mikroprocesoru 8086	2
1.1.2.	Univerzální registry	8
1.1.3.	Organizace paměti a její segmentace	9
1.1.4.	Vyhrazené a rezervované oblasti paměti	12
1.1.5.	Start mikroprocesorů a inicializace registrů	13
1.1.6.	Vstupy, výstupy a DMA	13
1.1.7.	Prizpůsobení mikroprocesoru 8086 pro multiprocesorové systémy	13
1.1.7.1.	Blokování sběrnice	13
1.1.7.2.	Synchronizace signálem TEST	14
1.1.7.3.	Ovládání lokální sběrnice	15
1.1.8.	Stavové signály	15
1.2.	Popis funkce a schéma mikroprocesoru 80286	16
1.2.1.	Zjednodušené blokové schéma mikroprocesoru 80286	16
1.2.2.	Přerušovací systém	20
1.2.3.	Start mikroprocesoru a inicializace registrů	22
1.2.4.	Činnost mikroprocesoru v reálném módu	22
1.2.5.	Činnost mikroprocesoru ve virtuálním módu	23
1.2.5.1.	Výpočet adresy ve virtuálním módu	23
1.2.5.2.	Lokální a globální deskriptorové tabulky	25
1.2.5.3.	Privilegované úrovně	26
1.2.5.4.	Vyběr deskriptoru a hodnota privilegia	27
1.2.5.5.	Speciální instrukce	28
1.3.	Instrukční soubory mikroprocesorů 8086/88/286	31
1.3.1.	Adresovací metody	32
1.3.1.1.	Adresování skoků a volání	33
1.3.1.2.	Speciální případy adresování	34
1.3.2.	Podrobný popis instrukcí	34
1.3.2.1.	Univerzální přesunové instrukce	35
1.3.2.2.	Přesunové střadačové instrukce	36
1.3.2.3.	Instrukce pro práci s adresami	37
1.3.2.4.	Instrukce pro práci s příznaky	37
1.3.2.5.	Aritmetické instrukce	38
1.3.2.6.	Logické instrukce	44
1.3.2.7.	Instrukce posuvů	46
1.3.2.8.	Instrukce pro práci s řetězci	48
1.3.2.9.	Instrukce pro řízení programových cyklů	50
1.3.2.10.	Skokové instrukce	51
1.3.2.11.	Instrukce pro práci s podprogramem	56
1.3.2.12.	Instrukce vnitřních přerušení	56
1.3.2.13.	Řídící instrukce	57
1.3.2.14.	Instrukce virtuálního módu	60

2. Paměť mikropočítačů PC

2.1.	Obecná mapa paměti	64
2.2.	Řídící blok paměti MCB	66
2.3.	Kontrola paměti a test POST	67
2.4.	Datová oblast ROM-BIOS	68
2.5.	Blok parametrů BIOS BPB	72
2.6.	Popis paměti CMOS	73
2.6.1.	Podrobný popis paměti CMOS	74
2.6.2.	Použití dat CMOS	78

2.7.	Popis rozšířené paměti EMS	79
2.7.1.	Instalace EMS	79
2.7.2.	Služby správy rozšířené paměti EMS	79
2.7.3.	EMM funkce	80
2.7.4.	Stav správy rozšířené paměti EMS	83

3. I/O zařízení mikropočítačů PC

3.1.	Mapa I/O portů	84
3.1.1	Podrobný popis I/O portů	84
3.2.	Standardní I/O operace	86
3.2.1.	COMMAND.COM a standardní I/O operace	86
3.3.	Obecný popis zařízení	87
3.3.1.	Základní informace o ovladačích zařízení	87
3.3.2.	Popis záhlaví zařízení	88
3.3.3.	Popis požadavku na zařízení	89
3.3.4.	Záhlaví požadavku na zařízení	94
3.3.5.	Atribut zařízení	95
3.3.6.	Stavové slovo zařízení	96
3.3.7.	Chybové kódy ovladače zařízení	97
3.4.	Řadič DMA	98
3.4.1.	I/O porty DMA	98
3.4.1.1.	I/O porty DMA pro počítače XT	98
3.4.1.2.	I/O porty DMA pro počítače AT	100
3.5.	Diskové I/O operace	103
3.5.1.	Informační blok disku	103
3.5.2.	Tabulka oblastí pevného disku	104
3.5.4.	Tabulka parametrů diskety	106
3.5.5.	Tabulka parametrů pevného disku	106
3.5.6.	I/O porty pevných disků	108
3.5.6.1.	I/O porty pevných disků pro PC XT	108
3.5.6.2.	I/O porty pevného disku pro PC AT	108
3.6.	Porty asynchronního adaptéru	111
3.7.	Klávesnice	113
3.7.1.	Funkce klávesnice AT	113
3.7.2.	Stavové příznaky klávesnice	115
3.7.3.	Numerická klávesnice	116
3.8.	I/O adaptér pro joystick	116
3.9.	Porty paralelního adaptéru tiskárny	117
3.9.1.	Řídicí kódy tiskárny Epson/IBM	119

4. Systémová přerušeni

4.1.	Externí přerušeni	121
4.2.	Interní přerušeni	121
4.3.	Přerušeni ROM-BIOS	122
	INT 00H : přeplnění při dělení	122
	INT 01H : krokovací přerušeni	122
	INT 02H : nemaskovatelné přerušeni	123
	INT 03H : přerušeni pro ladící body přerušeni	123
	INT 04H : přerušeni při přeplnění	123
	INT 05H : tisk obrazovky	123
	INT 08H : přerušeni časovače	124
	INT 09H : přerušeni klávesnice	124
	INT 0eH : přerušeni diskety	125
	INT 10H : služby video	126
	INT 11H : kontrola technického vybavení	133
	INT 12H : použitelná velikost paměti	133
	INT 13H : diskové I/O operace	134
	INT 14H : sériový I/O port	139
	INT 15H : rozšířené služby AT	140
	INT 16H : služby klávesnice	143
	INT 17H : podpora tiskárny	144

	INT 18H : ROM - BASIC	144
	INT 19H : zaváděcí program	145
	INT 1aH : I/O operace časovače	145
	INT 1bH : přerušeni klávesnice	146
	INT 1cH : přerušeni uživatelského časovače	146
	INT 1dH : ukazatel video parametrů	147
	INT 1eH : ukazatel parametrů diskety	148
	INT 1fH : ukazatel grafických znaků	149
	INT 41H : ukazatel na tabulku parametrů pevného disku #1	149
	INT 46H : ukazatel na tabulku parametrů pevného disku #2	149
	INT 4aH : ukazatel na obslužnou rutinu alarmu hodin ...	149
	INT 67H : služby správy rozšířené paměti	150
4.4.	Přerušeni DOS	153
	INT 20H : ukončení programu	153
	INT 21H : funkce DOS	153
	INT 22H : adresa ukončení	153
	INT 23H : výstupní adresa <Ctrl>+<Break>	154
	INT 24H : obsluha kritických chyb	155
	Chybové kódy DOS (pro verze DOS 2.0+)	157
	INT 25H / INT 26H : přímé čtení/zápis na disk	161
	INT 27H : ukončit a zůstat rezidentní	163
	INT 28H : sdílení času	163
	INT 2eH : zpracování příkazu DOS	163
	INT 2fH : multiplexované přerušeni	164

II. úroveň : systém DOS

1. Zavedení operačního systému

1.1.	Popis zaváděcího sektoru	168
1.1.1.	Popisovač média	169

2. Prostředí DOS

2.1.	Popis prostředí	172
2.1.1.	Použití prostředí	172
2.1.2.	Kořenové prostředí	173
2.1.3.	Umístění nahražené cesty	173

3. Procesy

3.1	Spuštění a ukončení programu	174
3.1.1.	Všechny programy	174
3.1.2.	Programy formátu .EXE	175
3.1.3.	Záhlaví souboru typu .EXE	176
3.1.4.	Programy formátu .COM	178
3.1.5.	Ukončení programu	178
3.2.	Blok parametrů procesu	179
3.3.	Prefix programového segmentu PSP	180

4. Soubory

4.1.	Řídící blok souboru FCB	181
4.1.1.	Atribut souboru	182
4.1.2.	Přístupový mód	183
4.2.	Tabulka alokace souboru FAT	184
4.2.1.	Popis FAT	185
4.2.2.	Délka vstupu FAT	185
4.2.3.	Čtení tabulky FAT	186
4.2.4.	Obsah tabulky FAT	186
4.2.5.	Konverze čísla bloku na číslo sektoru	186

5. Adresáře

5.1.	Popis struktury adresářů	188
5.2.	Popis vstupu do adresáře	188
5.2.1.	Formát času a datumu	189

6. Funkce DOS

6.1.	Systémové informační funkce ..... 197 DOS Fn 30H : získání čísla verze systému DOS ..... 198 DOS Fn 2aH : získat datum ..... 198 DOS Fn 2cH : získání času ..... 199 DOS Fn 19H : získat implicitní disk ..... 199 DOS Fn 47H : získání implicitního adresáře ..... 199 DOS Fn 38H : získání/nastavení informace závislé na národním prostředí ..... 200 Kódy národního prostředí ..... 202 DOS Fn 54H : zjistit nastavení přepínače pro verifikaci ..... 202 DOS Fn 33H : nastavení /dotaz na úroveň kontroly přerušení ..... 203 DOS Fn 36H : získání informací o volném diskovém prostoru ..... 203 DOS Fn 1bH : získání informací o tabulce FAT ..... 204 DOS Fn 1cH : získání tabulky FAT ..... 204 DOS Fn 32H : získání informace o disku ..... 205 DOS Fn 57H : nastavení/dotaz času/datumu souboru ..... 205 DOS Fn 4eH : nalézt první hledaný soubor ..... 206 DOS Fn 4fH : nalézt další hledaný soubor ..... 207 DOS Fn 11H : nalezení prvního z hledaných souborů pomocí FCB ..... 208 DOS Fn 12H : nalezení následujícího hledaného souboru pomocí FCB ..... 209 DOS Fn 2eH : nastavení /nulování přepínače pro verifikaci ..... 209 DOS Fn 62H : získání adresy PSP ..... 209 DOS Fn 35H : získání vektoru přerušení ..... 210 DOS Fn 4dH : získat výstupní kód programu ..... 210 DOS Fn 59H : získání rozšířené informace o chybě ..... 211 DOS Fn 44H : Řízení I/O zařízení ..... 212 Informace pro řízení I/O zařízení ..... 212 Všeobecné parametry pro řízení zařízení (CL = 40H, 60H) ..... 213 Zvláštní funkce ..... 213 Typ zařízení ..... 214 Atribut zařízení ..... 214 Počet cylindrů ..... 214 Typ média ..... 214 Struktura BPB zařízení ..... 214 Popis stopy ..... 215 Všeobecné parametry pro řízení zařízení (CL = 41H, 61H) ..... 215 Všeobecné parametry pro řízení zařízení (CL = 42H, 62H) ..... 216 Zvláštní funkce ..... 216 Informace o zařízení ..... 216 Podrobný popis DOS Fn 44H 217
------	--

	DOS Fn 37H : nastavení /zjistění znaku pro přepínač ...	220
	DOS Fn 34H : adresa stavu reentrance	221
6.2.	Znakové I/O funkce	222
	DOS Fn 01H : vstup z klávesnice	222
	DOS Fn 08H : konzolový vstup bez echa	223
	DOS Fn 07H : nefiltrovaný konzolový vstup bez echa	223
	DOS Fn 06H : konzolový I/O	224
	DOS Fn 02H : výstup na display	224
	DOS Fn 09H : zobrazení řetězce znaků	225
	DOS Fn 0bH : kontrola ustupního stavu	225
	DOS Fn 0cH : vyprázdnění a vstup	226
	DOS Fn 0aH : bufferovaný vstup řetězce	226
	DOS Fn 03H : pomocný vstup	227
	DOS Fn 04H : pomocný výstup	227
	DOS Fn 05H : výstup na tiskárnu	228
6.3.	Základní I/O funkce pro práci se soubory	229
	DOS Fn 16H : vytvoření souboru s využitím FCB	229
	DOS Fn 0fH : otevření souboru pomocí FCB	230
	DOS Fn 10H : uzavření souboru pomocí FCB	230
	DOS Fn 13H : rušení souboru s využitím FCB	231
	DOS Fn 14H : čtení sekvenčního souboru s využitím FCB	231
	DOS Fn 15H : zápis sekvenčního souboru s využitím FCB	232
	DOS Fn 21H : čtení záznamu souboru s náhodným přístupem	232
	DOS Fn 27H : čtení bloku souboru s náhodným přístupem	233
	DOS Fn 22H : zápis do souboru s náhodným přístupem	233
	DOS Fn 28H : zápis bloku do souboru s náhodným přístupem	234
	DOS Fn 24H : nastavení adresy bloku souboru s náhodným přístupem	234
6.4.	Funkce používající řídicí slovo souboru	235
	DOS Fn 3cH : vytvoření řídicího slova souboru	235
	DOS Fn 5bH : vytvoření nového souboru	236
	DOS Fn 5aH : vytvoření dočasného souboru	237
	DOS Fn 3dH : otevření souboru pomocí jeho řídicího slova	238
	DOS Fn 41H : zrušení souboru	238
	DOS Fn 42H : nastavení souborového ukazatele	239
	DOS Fn 3fH : čtení ze souboru pomocí jeho řídicího slova	239
	DOS Fn 40H : zápis do souboru pomocí jeho řídicího slova	240
	DOS Fn 44H : řízení I/O zařízení	241
	DOS Fn 45H : vytvoření kopie řídicího slova souboru ...	241
	DOS Fn 46H : přesměrovat řídicí slovo souboru	241

6.5.	Funkce pro práci se souborem a adresářem	243
	DOS Fn 39H : vytvoření nového adresáře	243
	DOS Fn 3aH : zrušení adresáře	244
	DOS Fn 3bH : nastavení implicitního adresáře	244
	DOS Fn 47H : získání implicitního adresáře	244
	DOS Fn 0eH : výběr implicitního disku	245
	DOS Fn 19H : získat implicitní disk	245
	DOS Fn 56H : přejmenování/přesun souboru	245
	DOS Fn 17H : přejmenování souboru s využitím FCB	246
	DOS Fn 57H : nastavení/dotaz času/datumu souboru	247
	DOS Fn 42H : nastavení souborového ukazatele	247
	DOS Fn 23H : získání velikosti souboru pomocí FCB	248
	DOS Fn 28H : zápis bloku do souboru s náhodným přístupem	248
	DOS Fn 43H : zjištění/nastavení souborového atributu ..	249
	DOS Fn 5cH : uzamknutí/odemknutí přístupu k souboru ...	249
	DOS Fn 4eH : nalézt první hledaný soubor	250
	DOS Fn 4fH : nalézt další hledaný soubor	250
	DOS Fn 11H : nalezení prvního z hledaných souborů pomocí FCB	250
	DOS Fn 12H : nalezení následujícího hledaného souboru pomocí FCB	250
	DOS Fn 29H : rozklad názvu souboru	251
6.6.	Funkce řízení procesu	252
	DOS Fn 4bH : spuštění nebo nahrání programu	252
	DOS Fn 26H : vytvoření prefixu programového segmentu PSP	254
	DOS Fn 62H : získání adresy PSP	254
	DOS Fn 31H : ukončit a zůstat rezidentní	255
	DOS Fn 00H : ukončit program	255
	DOS Fn 4cH : ukončit program	256
6.7.	Funkce řízení paměti	257
	DOS Fn 48H : alokovat paměť (získat velikost paměti) ..	257
	DOS Fn 49H : uvolnit alokovaný blok paměti	258
	DOS Fn 4aH : zmenšit nebo zvětšit paměťový blok	258
6.8.	Doplňkové funkce	259
	DOS Fn 1aH : nastavení přenosové adresy disku	259
	DOS Fn 25H : nastavení vektoru přerušení	260
	DOS Fn 0eH : výběr implicitního disku	260
	DOS Fn 0dH : vyprázdnění souborových bufferů disku ...	260
	DOS Fn 29H : rozklad názvu souboru	261
	DOS Fn 2bH : nastavení datumu	262
	DOS Fn 2dH : nastavení času	262
	DOS Fn 57H : nastavení/zjištění času/datumu souboru ...	263
	DOS Fn 2eH : nastavení nulování přepínače pro verifikaci	263
	DOS Fn 37H : nastavení /zjištění znaku pro přepínač ...	264
	DOS Fn 38H : získání/nastavení informace závislé na národní prostředí	264
	DOS Fn 44H : Řízení I/O zařízení	264
	DOS Fn 5cH : uzamknutí/odemknutí přístupu k souboru ...	264
	DOS Fn 5eH : doplňkové funkce sítě	266
	DOS Fn 5fH : přesměrování zařízení sítě	267

III. Přílohy

1. Nastavení přepínačů mikropočítačů PC	
1.1.	Přepínače SW1 na počítačích PC a PC/XT 272
1.2.	Přepínače SW2 na počítačích PC-1 274
1.3.	Přepínače SW2 na počítačích PC-2 275
1.4.	Přepínače u počítačů XT 276
1.5.	Přepínače u počítačů AT 277
2. soubor CONFIG.SYS	
2.	Soubor CONFIG.SYS 278
3. Soubor AUTOEXEC.BAT	
3.	Soubor AUTOEXEC.BAT 282
4. Tvorba paměťové rezidentních programů	
4.1.	Mechanismus přerušení 283
4.1.1.	Zřetězení vektorů přerušení 283
4.1.2.	Standartní podprogramy pro obsluhu přerušení 283
4.2.	Sdílení prostředků rezidentními a systémovými programy 285
4.3.	Problémy s unořeným voláním rezidentního programu 285
4.4.	Ukončení rezidentního programu 286
4.5.	Koncepce rezidentního programu 286
4.6.	Příklad rezidentního programu v jazyce C 286